

Piibli leksionid

Apostlite tegudest.

1. oktoobrist kuni 31. detsembrini 1916.

K. ANWELTI TRÜKK, NARWAS.
1916.

Sissejuhatus.

Mitmesuguse hea põhjuse pärast peatsime meie oma tähelepanemist Apostlite tegude uurimise peale juhtima. Mõned põhjused on järgmised :

1. Meie lõpetasime parajaste Jeesuse elu ja õpetuse uurimise ja saime selle läbi karastatud ja kosutatud. Kui Jeesus siin maa peal elas, tegi ta oma tööga mis ta „tegi ja õpetas“ Apostlite tegude 1, 1. järele alles seda hakatust, mis ewangeliumi plaanis on leida. Selle töö lõpetamise on ta apostlite ja meie kätte jätnud „kelle peale maailma ots on tulnud“. Apostlite tegudes on see esimeste kristlaste püüete kättesaamine üles pandud, kudas nad seda tööd a l u s t a s i w a d, mis Jeesus oma jüngritele oli jätnud. Meie ülesanne on selle lõ p e t a m i n e.

2. Jeesus õpetas: „See tuleb teile heaks, et mina ära lähen, sest kui mina ära ei lähe, siis ei tule rõõmustaja mitte teie juurde“. Tema palus apostlid oma tööga mitte enne peale hakata kui püha Waim on tulnud ja siis pidid nad ewangeliumit kuni maailma otsani wiima. Apostlite tegudest leiame, et nad „Jsa tõutust“, seda püha Waimu väljawalamist ootasid, ja kudas nad selle wäes kõige suuremates raskustes välja läksiwad ja rohkestes wõisiwad hingesid ära peasta. See oli see „warane wihm“; meie elame nüüd „hilise wihma“ aja sees ja meil peab hingede wõitmisest apostlite kogemus ehk läbielamine olema.

3. Selle töö kordasaatmiseks peame niisamasuguseid wahendid ehk abinõusid tarwitama kui need esimehedki apostlid pruukisiwad. Kui Jeesus on meid oma tööd lõpetada usaldanud, siis on ta ka seda juba ette walmistanud: „Nõnda kui Jsa mind on läkitanud, nõnda läkitan mina teid ka... Wõtke püha Waimu“. Jeesus on walmis oma osa

tegema, et need apostlite teod nüüd sel wiimisel ajal wõitfid jälle nähtawale tulla, aga need peaksid püha Waimu teod olema „keda minu Isa,“ ütleb Jesus, „minu nimel tahab läkitada“. Meie töö on see, et me selle püha Waimu wäe wastuwõtmiseks oma südamed ette walmistame.

4. Pärast seda kui meie Apostlite tegusid wiimaks uurisime, on see uus raamat: „Apostlite teod“ (de E. G. White kirjutatud) trükitist ilmunud. Palju walgust heidetakse selle peale, mis piiblis on kirjutatud, iseäranis ühendatakse seda ka meie ajaga. Nende lektšionide sisse on palju sellest raamatust wõerud ja need kellel see raamat on, wõiwad weel sealt korrata.

Kas ei peaks ka meiegi „ühel meelel palwes ja palumises“ olema, ja hilise wihma woolamist paluma, et see töd, mis wiimse koguduse kätte usaldatud, pea wõiks lõpetud saada?

1. lektšion. — 1. oktoobil 1916.

Tunnistajate wägi.

Kirjakoht: Ap. t. 1, 1—8. Salm 8 pähe õppida.

Küsimised.

1. Kes oli Apostlite tegude kirjutaja? Ap. t., 1, 1; Luk. 1, 3. 1. märkus.
2. Kes oli Teowilus? Luk. 1, 3. 4. 2. märkus.
3. Mis Lukas oma ewangeliumis Teowilusele on kirjutanud? Ap. t. 1, 1, wiimane osa ja salm 2, esimene osa.
4. Mis oli Jesus oma taewaminemise eel teinud? Salm 2, wiim. osa.
5. Mis ta neid oli käskinud teha? Matt. 28, 19. 20; Ap. t. 10, 42.
6. Mis läbi on ta neid nende töd jaoks isiklikult kinnitanud? Ap. t. 1, 3.
7. Missugust käsku oli ta apostlitele annud? Salm 4.
8. Mis see Isa tõutus oli? Salm 5; 2, 33.
9. Missugune lootus oli ikka weel apostlitel? Ap. t. 1, 6.

10. Mis Jeesus neile selle kohta ütles? Salm 7.

11. Mis see Isa tõutus neile pidi andma? Salm 8, esim. osa; Luf. 24, 49.

12. Mis otstarbeks sai apostlitele püha Waimu wägi antud? Salm 8, teine osa.

13. Kui kaugemale pidi nende tunnistus ulatama? Salm 8, wiim osa.

Tõelik tulu.

1. Kas Jeesus lõpetas ewangeliumi õpetuse töö juba ära? Tema algas sellega ainult peale. Salm 1.

2. Kes peab seda lõpetama? „Teie peate minu tunnistajad olema“. Salm 8.

3. Kudas wõime meie tunnistajaks saada? — „Teie peate püha Waimu wäge saama“. Salm 8. 3. märkus.

4. Mis oli Jeesuse õpetus=wiis ja mis peab seda mööda ka meie oma olema? „Tegu ja õpetus“. Salm 1. 4. märkus.

5. Kus peame meie algama? — Jerusalemmas, s. t. kodu; oma koguduses, naabruses ja oma sõbrade ja tuttawate juures. 5. märkus.

Märkused.

1. Et see ütetus „esimese raamatu“ Lufka ewangeliumit tähendab, seal ei wõi ühtegi kahtlust olla; sest nii hästi see ewangelium kui ka Apostlite teod on Teowilusele kirjutatud. Ap. t. 1, 1. 2. käib selle kohta mis Lufka ewangeliumis on kirjutatud; mõlemal raamatul on ajalooline ühendus. Ewangelium lüüeb nendesamaste õpetustega mis Ap. teg. kohe jälle üleswõetakse, nimelt — Jeesuse käsk ja taewaminemine. Peale selle on weel keel ja kirja=wiis wäga sarnased.

2. Teowilus on kahtlemata üks kuulus isik olnud, sest et Lufas temaga nõnda kõneleb, kui sel ajal kõrge kodanikkudega ja riigiametnikkudega räägitud sai. (Waata Ap. t. 23, 26; 24, 3: 26, 25.)

3. Rõiges Apostlite tegude raamatus leiame seda imelist tõeasja, et Jeesus seda töö lõpetamise misjoni ümberpööratud patuste kätte on usaldanud, mis tema oli alganud.

See terve raamat on sellest üks aruanne, mis tema warase wihma ajal püha Waimu wäes nõdra inimeste läbi oli teinud ja on ta koha sellest eeskuju, mis ta hilise wihma aegus teha wõib ja teha tahab. (Waata Joa. 14, 18; 20, 21. 22.)

4. Tegude ja õpetuse käimad käsi-käes. Järjekorras käib tegemine enne. Ewangeliumi põhjusmõtteid wõib ainult tegemise, kogemuse ja läbielamise läbi õppida. Seft see oleks jõledus seda õpetada, mis ise mitte õppinud ei ole.

5. Kui kristlane Kristuse eest oma perekonnas, ehk oma naabrite seas mitte üks tunnistaja ei ole, kui ta oma koguduses misjoni tööst mitte osa ei wõta ja oma umbruskonna jaoks tööd ei tee, siis oleks see rumalus teda kauge- male maale saata et wõeraste heaks töötada, ehk koguni weel paganate juure, kus pimedus weel suurem on. Tõsine Kristuse teenistuse läbitatsumine ilmutab ennast perekonnas ehk kodus.

2. lektzion. — 8. oktoobil.

Kristuse taewaminemine.

Kirjakohht: Ap. t. 1, 9—26. 11. salm pähe õppida.

Küsimised.

1. Mis sündis pärast seda kui Jeesus apostlitele oli ütelnud, et nemad tema tunnistajad peawad olema? Ap. t. 1, 9; Lut. 24, 51.

2. Kui nemad tema järele taewa poole üles waatasid, kes siis nende juures seisid? Ap. t. 1, 10.

3. Mis inglid Kristuse jälletulemisest ütlesid? Salm 11.

4. Kuhu läksid siis apostlid? Kudas nende nimed olid? Salm 12. 13.

5. Mis nad seal tegiwad? Kes oli weel nendega? Salm 14; Lut. 24, 53.

6. Mis tegi Peetrus? Kui palju oli seal koos? Ap. t. 1, 15.

7. Misjugu se kirjakoha tõi Peetrus ette? Salm 16.

8. Kudas ta Judas Iskarioti nimetas? Salm 17—19.

9. Missuguse kirja koha peale põhjendas Peetrus?
Salm 20.

10. Missugust meest wõis ainult walitawate hulka
arwata? Salm 21. 22.

11. Missuguseid kahte nad ette panewad? Mis pärast
nad palwetawad? Salm 23—25.

12. Kelle peale liist langes? Salm 26.

Isiklik tulu.

1. Kui meie taewa poole waatame, kus Jeesus meie
Gestkostjana on, siis saame walgust ja troosti. Salm 10. 11.

1. märkus.

2. Kristuse jälletulemise lootus on praegu niisama
elaw ja kindel kui neil päiwil, kui inglid jälletulemist ette-
kuulutasiid. Salm 11. 2. märkus.

3. Opi see kirjeldus pähe, mis Paulus Issanda jäl-
letulemisest ütleb! 1. Tesl. 4, 16. 17.

4. Kudas meie wõime püha Waimu wäge wastu
wõtta? Ap. t. 1, 14. 3. märkus.

5. Mis otstarbeks antakse meie püha Waimu wäge?
„Teie peate minu tunnistajad olema“ Ap. t. 1, 8.

4. märkus.

Märkused.

1. Iga kristlase eesõigus on „taewa poole“ waadata,
kui igapäewased elu raskused teda rõhuvad. Seal on Je-
sus meie ülestõusnud Issand „Jumala paremal käel“, ja
„Seepärast wõib tema ka alati ja täieste õndsaks teha neid,
kes tema läbi Jumala juure tulewad, ja elab ifta seks, et
ta nende eest palub“. Ebr. 7, 25. Nõnda kui Jeesus oma
elu siin maa peal inimese soo eest ohwerdas, nõnda annab
ta nüüd seda omas eestpalwetes meie tarwis. Tema on
waimus ja wäes meie juures.

2. „Mina tulen jälle ja tahan teid oma juure wõtta.“
Reid, kes teda armastasiwad ja teda ootasiwad, kroonib ta
au, austusega ja surematusega. Õiged surnud tõusewad hau-
dadest üles ja elawad kistakse nendega Issanda wastu taewa
poole. Nad kuulewad Jeesuse häält, mis armsamine kui see

kõige ilusam muusik kõlab, eneste wastu ütlevat: Teie wõitlus on lõpetud. „Tulge tänna, minu Issa õnnistatud, päri- rige kuningriik, mis teile on walmistatud maailma asutamiseft!“ „Apostlite teod“ lehek. 31.

3. „Kui jüngrid tõutuse täideminemise peale ootasiwad, alandasiwad nad endi südamed tõjise kahetsemise läbi ja tunnistasiwad oma uskumata meelt“. Seal samas l. 33.

„Jüngrid palusid südamlitu tõjidusega, et nad igapäewases elus wõiksiwad inimestega niisuguseid sõnu rääkida, mis patuseid Kristuse juure juhataksid. Nad hoidsiwad kokku leppimata meele eest, kõigist walitsemise himust, ja ühendasiwad endid Kristuse järeltäimises täieste ühte. Selle läbi jõudsiwad nad Jumalale ikka ligemale ja õppisiwad nõnda paremine feda ära mõistma, mis eesõigus neile oli osaks saanud, et nad Meistriaga wõisiwad niisuguses läbitäimises olla. Kui nad selle peale mõtlesiwad, kui tihti nad oma pikaldase arusaamise ja mõistmata oleku läbi oma Issandat nende heaks määratud õpetuse pärast kurwastanud oliwad, siis täitis kurwastus ka nende südant“.

„Need ettewalmistamise päewad oliwad põhjaliku südame läbitäitumise päewad. Jüngrid tundsiwad oma waimuliku puudust ja palusiwad Issandalt püha wõidmist, mis neid hingede peastmise tööks kõlbulikults pidi tegema. Nemad ei palunud feda õnnistust mitte üksi iseenestele. See hingede ärapeastmise wastutus rõhus neid raskest. Nad mõistfiwad, et ewangelium maailmale pidi saama kuulutatud, ja selle tarwis oli neil Meistrift tõutatud jõudu tarwis. Seal samas l. 33. 34.

4. „Kristuse nähtaw ligiolemine pidi jüngritelt warsti ära wõetama aga selle asemel pidi üks uus and antama. Nad pidid püha Waimu andi kõiges omas täiuses kätte saama, et neid nende tööle pitseriga ära märkida“. Seal samas l. 28.

3. leetjion. — 15. oktobril.

Püha Waimu wäljawalamine.

Airjakoht: Ap. t. 2, 1—21. 21. salm pähe õppida.

Küsimised.

1. Kuidas leidis nelipühi päew (wiieskümmes päew) usklikud olewat? Ap. t. 2, 1.
2. Mis sündis äkitselt? Salm 2. 3.
3. Kudas see jüngrite peale mõjus? Salm 4. 1. märkus.
4. Kes elas Jerusalemmas? Salm 5.
5. Kudas see selle rahwa hulga peale mõjus, mis kokku oli tulnud ja mis nad ütlesiwad? Salm 6—8.
6. Nimeta neid mitmesuguseid kokkutulnud rahwusi? Salm 9—11.
7. Mis sugust tunnistust nad andsiwad? Salm 11.
8. Mis nad oma ehmatamises küsisiwad? Salm 12.
9. Mis ütlesiwad teised pilgates? Salm 13.
10. Mille läbi mõitis Peetrus rahwahulga tähelepäänemist? Salm 14.
11. Kudas ta pilkajaid õpetas? Salm 15. 2. märkus.
12. Mille peale ta püha Waimu väljawalamist põhjendab? Salm 16—18.
13. Mis suguseid aja märkisi toob Peetrus ette? Salm 19. 20.
14. Kes peab õndsaks saama? Salm 21.

Õflik tulu.

1. Nelipühi wägi tuleb iseenele läbitatsumise ja eestpalwe järelbusena. Ap. t. 1, 14; 2, 1—4.
2. „Püha Waimu täis saamine“ on kuulutamise ja Kristuse eest tunnistamise algusega ühetähendusline.
3. „Ja wiimsil päwil (ütleb Jumal) mina tahan omast Waimust välja walada kõige liha peale“. Salm 17. 3. märkus.
4. Kellele on õnnistus tõutatud? Salm 21.

Märkused.

1. „Kristuse taewaminemine oli üks tundemärk, et tema järelkäijad seda tõutatud õnnistust pidiwad saama. Enne kui nad oma tööd ette wõttsiwad, pidiwad nad selle sündmuse peale ootama. Kui Kristus taewa wärawast fisse

läks, siis saatsid teda austajad inglid endi keskel kuui aujär-
jeni. Selle pidustuse järel tuli püha Waim suurel mõedul
jüngrite peale; ja Kristus sai tõeste austatud selle suure
auga, mis temal Issa juures igawesest ajast oli olnud.

Püha Waimu väljawalamine oli Jumala sõnum, et
Lunastaja sissewiimine taewase ruumi oli lõpetatud. Oma
tõutust mööda oli ta oma järelkäijatele taewast püha Waimu
mürgiks saatnud, et tema kui preester ja kuningas kõik mee-
lewalla taewas ja maa peal oli kätte saanud ja et tema
oma rahwa üle mõietud oli". „Apostlite teod“ I. 35. 36.

2. „See kolmas päewa tund“ oli kell 9 hommikul.
See oli hommiku palwe aeg. Enne seda tundi ei sõõnud
juudid ühtki toitu, ja pühade päewadel nii kui „nelipühil“
hoidsiwad nad endid sööma ja jooma eest kuni kuwendama
tunnini, s. o. kell 12 lõuna. Peetrus tõi hommiku tundi
selleks tõendusets ette, et see joobnud oleku süüdistus kõige
kõrbede ja ka mõistuse wastu olla. Wõrdle 1. Tess. 5, 7.

3. See on meie aja kohta iseäraline tõutus. Noored
mehed ja neitsid kui ka kõik wanemad on kaasa arwatud.
Waimu ei ole mitte wäiksel mõedul tõutatud, sest Jumal
ütleb: „Ja oma sulaste ja oma ümmardajate peale tahan
mina neil päiwil enese Waimust wälja walada“. See
tõutus käid ühe aja kohta, kui iseäralised aja mürgid täide
lähewad ja ainult selle aja kohta „enne kui Issanda suur
ja kallis auupäew tuleb“. Kas hilise wihma väljawalamise
aeg ei ole nüüd mitte juba usse ees?

4. lektzion. — 22. oktobril.

Nelipühi õnnistus.

Kirjatoht: Ap. t. 2, 22—47. 39. salm pähe õppida.

Küsimised.

1. Kui Peetrus seda nelipühi sündmust ära sai sele-
tanud, kuidas ta siis Naatsareti Jesust oma pealtkuulajatele
ette tõi? Ap. t. 2, 22.

2. Milles ta neid süüdistas? Salm 23.

3. Mis Jumal oli Jeesusega teinud ja miks pärast? Salm 24.

Salm 24.

4. Kudas oli Tawet Jeesuse ülestõusmist ette ütelnud? Salm 25—28. 1. märkus.

5. Kudas Peetrus seda prohweiti kuulutust tarwitas? Salm 29—32. 2. märkus.

6. Mis sugusesse ühendusesse seadis Peetrus püha Waimu wäljawalamist Jeesusega? Salm 33—35.

7. Mis suguse kinnitama tagajärje Peetrus nüüd ette tõi? Salm 36.

8. Mis suguse mulje wõi mõju see Peetruse jutlus rahwale jättis? Salm 37.

9. Mõttele Peetruse wastuse üle nende küsimise peale järele ja õvi see pähe? Salm 38. 39.

10. Kui mitu hinge koguti sel päewal nende juure? Salm 41.

11. Kirjelda seda läbielamist mis neil pärast seda oli. Salm. 42. 43.

12. Kuidas need usklikud elasiwad? Mis nad iga päew tegiwad? Salm 44—46.

13. Mis tegi Issand? Salm 47.

Süüdist tulu.

1. Mille peale meie lootus end põhjendab? — Kristuse ülestõusmise wäe peale. Salm 26. 27. 3. märkus.

2. Millest meie tunnistajad peame olema? — „Sellesinatse Jeesuse on Jumal surmast üles äratanud“. Salm 32.

3. „Mis peame meie tegema?“ on meile kõigile üks kohane küsimus, kes me meelt parandanud ja ristitud oleme. Salm 37. 4. märkus.

4. Püha Waimu and on meeleparandamise ja ristimisega ühenduses tõutatud. Salm 38. 5. märkus.

5. Kus peame meie alati olema? Opetuses, osasamises, leiwamurdmises ja palwetes. Salm 42.

Märkused.

1. Tawet räägib siin ime-ilufaste nende lootusest, kes Issandas surewad. „Ja ta minu liha peab hingama

lootuses", sest see oli võimata, et surm Jesust, seda Gluwürsti, oleks võinud kinni hoida. Tema läks alla hauda, „et ta Jumala armu läbi igaihe eest pidi surma maitsuma“, aga ta astus ka hauast, sellest inimese soo waenlastest, „wõiduga välja“. 1. Kor. 15, 26. „Wiimise pasunaga“ äratas ta neid kes Issandas magavad, nende põrmust jälle üles. „Ja Jehowa lunastatud tulewad tagasi... ja igawene rõem on nende pea peal, ... aga kurbtus ja ohkamine põgenewad ära“.

2. Peetrus toetas selle tõe asja peale, et Tawet weel alles surnud oli ja omas hauas magas ja näitas, et prohweeti kuulutus mitte tema, waid Kristuse peale tähendas, seda ta siin „sinu püha mees“ nimetab. Jesus oli üles äratatud ilma, et ta ihu oleks mädanemist näinud ja oli nüüd Jumala parema käele ülendatud, kust ta nüüd seda tõutatud nelipühi õnnistust nende peale maha lastis tulla, mida ta oma taewaminemisel neile oli lubanud.

„Peetrus ei toetanud mitte Kristuse õpetuse peale, et oma asja kinnitada, sest ta teadis, et tema pealtkuulajate walemõistmine tema sõnade wastuwõtmiseks liig suur oli, ja maad ei leidnud. Tema rääkis rohkem Tawetist, seda juubid oma rahwuse esi-isade hulka arwasiwad. „Apostlite teod“ I. 38.

3. Surm ei võinud Jesust mitte hauas kinni pidada, nõnda ei wõi ta ka neid hoida, „kes Issandas on magama läinud“. „Sest kui meie usume, et Jesus on surnud ning üles tõusnud, nõnda tahab Jumal ka neid, kes Jesuse läbi on läinud magama, temaga ette trua“. 1. Tess. 4, 14. Mõningad ei saagi surma võimu alla, sest „et meie kes meie elame ja üle jääme Issanda tulemise ajani... peab meid ühtlasi nendega (kes Kristuses surnud) pilwete sees kistama Issanda wastu taewa poole; ja nõnda peame meie ikka Issandaga olema“. 1. Tess. 4, 15—17.

4. Oma elu läbi peame meie tunnistama, et Jesus mitte hauas ei ole, waid et ta üks elaw Õnnistegija on, ja et ta oma Waimu teenistuse läbi „meile ikka võimust annab Kristuse sees“. 2. Kor. 2, 14. Meie peame tema wäega nõnda lähedalt ühendatud olema, et tema „oma tundmise

haisu arvalikuks teeks meie läbi kõiges paigas" — meie elu, sõnade, trükitud tõbede väljalootamine, oma annete ja eneste laste äraandmise läbi peame tunnistama, et Jeesus elab.

5. Kui meie püha Waimu wäge omas elus mitte wälja ei näita, siis ei saa meie seda suurt eesõigust mitte maitsta, sest see tõendus maksab kõigile neile, „keda iial Jumal, meie Issand tahab enese juure kutsuda“. Meie wõime seda wäge niisamuti kätte saada, nagu jüngrid seda nelipühil said.

5. lektzion. — 29. oktoobril.

Jalutu terwestegemine.

Kirjakoht: Ap. t. 3, 1—26. 19 salm pähe õppida.

Küsimised.

1. Kes hakkas Peetruse ja Joannesega rääkima, kui nad püha kotta läksid palwe tunnile? Ap. t. 3, 1—3. 1. märkus.

2. Kui see jalutu andid palus, mis Peetrus temale ütles ja mis ta teda kästis teha? Salm 4—7.

3. Kudas nüüd see, kes terwest oli saanud, oma rõemu ja tänu avaldas? Salm 8.

4. Mille üle nüüd rahwas ehmatas? Salm 9—11.

5. Misjuguise küsimise pani Peetrus rahwale ette? Salm 12.

6. Kudas ta enese ja Joannese pealt tähelpanemist Jeesuse peale juhtis? Salm 13—15.

7. Misjuguiste sõnadega andis Peetrus jalutu terwestegemise eest õnnistegijale au? Salm 16.

8. Misjuguised kats põhjult ta Jeesuse surmamise kohta ette tõi? Salm 17. 18.

9. Misjuguise tõsise üleskutsuga ta rahwa poole pööras? Salm 19—21.

10. Misjuguise prohwetite kuulutuse ta ette tõi, mida juba Mooses oli annud? Salm 22. 23.

11. Missugused teised prohvetid olid sarnaseid tunnistusi annud, ja missuguses ühenduses need pealtkuulajad nendega olivad? Salm 24. 25.

12. Kudas Jumal oli Jესuse ajal juutisi paremaks pidanud? Salm 26.

Isiklik tulu.

1. Kui Kristuse wägi meie elus on, on see palju enam wäärt kui hõbe ja kuld. Salm 6. 2. märkus.

2. Meie tahame Jumalat kõigi õnnistuste eest tänada, kas me seda imetegude ehk loomulikul kombel oleme saanud. Salm 8. 3. märkus.

3. Meie ei pea iialgi seda au omale wõtma, kui Jumal oma wäge meie läbi on ilmutanud ehk meie tööle on järeldust annud. Salm 12.

4. See imeline usu wäe mõju. Salm 16. 4. märk.

5. Walmista ennast meeleparandamise ja patu ära-kautamise läbi Issanda tulemise wastu ette. Salm 19.

Märkused.

1. „See õnnetu oli juba -ammu Jესust näha ihaldanud, et ta terweks oleks wõinud saada; aga ta oli pea täieste abita ja sellest paigast kaugel, kus see suwr Arst töötas. Tema palwe peale wiisivad mõned sõbrad teda templi ukse juure; aga kui ta senna jõudis, siis ta kuulis, et see, kelle peale ta oma lootuse oli pannud, üht hirmust surma oli kannatanud“.

„Tema pettumus äratas nende kaastundmust, kes teadsid, kui kaua ta igatsusega Jესuse läbi terweksjaamise peale oli lootnud. Nad wiisid teda iga päew templi, et möödaminejad kaastundmuse pärast tema puuduse täitmiseks mõne ande annaks“. „Apostlite teod“ l. 54. 55.

2. Suuremad kui meie ainelised anded on ewangeliumi laialelaotamiseks weel need tõe ja wäe sõnad mis armastuse tegudega on ühendud. Meie wõime seda „päästwa armu“ kogemust kõigile teada anda, kes weel pimeduses on, ja saame selle läbi waimuliku walguse allikateks ja eluandwaks wäeks.

3. Meie ei täna Jumalat mitte küllalt. Käägitakse ühe mehe juhtumisest, kes oma perega palwe koosolekule sõitis, ja selle hobused tee peal kartlikult läksivad. Kui hobused nii väga jooksiwad, siis ei puudunud palju, et wanker oleks sillast alla kukkunud. Koosolekul tõusis see mees üles ja tänas selle imelise päästmise eest Jumalalat. Selle peale tõusis ka üks teine wend üles ja ütles: „Minu hobused tõiwad mind julgelt ja rahulikult siia, selle eest on mul weel rohkem põhjust tänulik olla“.

4. „I. Usk teeb imetegu (Peetrus ja Joannes). II. Usk wõtab imetegu wastu (jalutu). III. Usk saab ime- teust aru (usklik rahwa hulk)“.

Lange.

6. lektzion. — 5. novembril.

Peetrus ja Joannes tunnistawad Jesuse eest.

Kirjakoht: Ap. t. 4, 1—31.

Küsimised.

1. Mis Peetrus ja Joannes läbi elasivad kui nad rahwast õpetasivad? Ap. t. 4, 1—4. 1. märkus.

2. Kes olid teisel hommikul Jerusalemma kokku kogunud? Salm. 5. 6. 2. märkus.

3. Mis nad Peetruse ja Joannese käest küsivad? Salm 7.

4. Missuguse otsustawa ja kohase wastuse andis Peetrus? Salm 8—10.

5. Mõtles selle imelise Peetruse ütelse üle järele ja õpi see pähe. Salm 11. 12.

6. Mille üle oliwad tagakiusajad imestanud? Salm. 13. 14.

7. Mis suur kohus selles asjas tegi? Salm 15—18.

8. Kudas kostsiwad Peetrus ja Joannes eneste eest? Salm 19. 20.

9. Missuguse otsuse juure jõudsiwad tagakiusajad? Salm. 21. 22.

10. Kui nad Peetruse ja Joannese olid ära lastnud minna, mis nad pärast seda tegid? Salm 23.

11. Kudas ühinesivad usklikud selles asjas oma palves Jumala poole. Salm 24.

12. Missugune prohveti kuulutus näitas neile kohane olevat? Kudas nad seda oma palves seletasivad? Salm. 25—28. 3. märkus.

13. Mis usklikud oma Issandalt palusivad? Salm. 29. 30.

14. Kudas nende palve peale vastati? Salm 31. 4. märkus.

Siiklik tulu.

1. Kes külwamises truu on, võib ka lõikuses kindel olla. Salm 4. 5. märkus.

2. Allarõhumised wõiduks pöörata. Salm 8—12. 6. märkus.

3. Siiklikul logemusel Kristusega ja tema Waimu ligiolemisel on suurem wäärtus kui wälimisel haridusel ilma selleta. Salm 13. 7. märkus.

4. Ühendatud palwe wägi. Salm. 24. 31. 8. märk.

5. Mõnikord on see kohane tagasiwõtmises Issandalt julgust ja rõemustust paluda. Salm. 18. 29. 9. märkus.

Märkused.

1. Preestrite ja Saduseeride meelepaha oli kahetordne, see wihastas neid esiteks sellepärast, „et nemad rahwast õpetasid“; ja teiseks, et nad „kuulutasid Jesuse sees ülestõusmist surmast“. Preestrid olivad sellepärast wihased, et nemad need õigeks kiidetud rahwa õpetajad olid ja igawhe hukka mõistsid, kes õpetajana julges üles astuda, kes ka mitte Rabbide koolis ei olnud õpetud ja kes neilt kuulutamise luba ei olnud saanud; kui nad jeda oleks lubanud, siis oleks nende endi mõju hädaohtus olnud. Saduseerid olid jälle sellepärast pahased, sest et nad ülestõusmist ära salgasivad. Preestrid ja Saduseerid olid Jesuse kahtlemata ülestõusmise pärast segadusesse sattunud, keda nad olid risti lõõnud.

2. See oli kahtlemata üks kofku kutsutud suure kohtu koosolek, mille ees Peetrust ja Joannest üle kuulati ja ka seesama koht, kus Jeesus oli hukka mõistatud.

3. Kui meie neid saluifi Taweti teise laulu ettekuulutusega wõrdleme, siis leiame kaks wahet: apostel näitab seda kui täideläinud prohwetit kuulutamist, kuna see teises Paulus weel tulewikus oli; teisels leiame sõna „Kristuse“ asemel „Wõditud“. Neil kahel sõnal on üks ja seesama tähendus.

4. See on tähelpanemise wäärt, et see esimene teadaantud koguduse palwe peale wäga mõjukalt wastati.

5. See suur hingede kogumine sel korral kui ka nelipühil ei olnud mitte üksi selle päewa kuulutuse wili. Selle kohta antakse meile järgmist juhatusi: „Nõnda kuulutasid jüngrid Kristuse ülestõusmist. Palju pealtkuulajaid ootasid selle tunnistuse peale, ja kui nad seda kuulsid, siis nad ka uskufid. See tuletas Kristuse sõnu nende meelde ja nad olid nende seast, kes ewangeliumi wastu wõtsid. Dnnistegijast külmatud oras tõusis üles ja kandis wilja“. „Apostlite teod“ l. 57.

Nelipühist rääkides on öeldud: „Oma maapealse elu ajal oli ta ise tõe seemet külwanud ja seda oma werega kastnud. Nelipühi ümberpöõrmised olid selle külwi tagajärg, Kristuse töö wili, ja ilmutasid tema õpetuse wäge.“ Sealjamas l. 41.

Meie kõigi eesõigus on alati seemet külwata, ja kui sõna saab wäega kuulutatud, siis wõib ka rohke hingede lõikus olla.

6. Peetrus tunnistab siin Kristuse eest kartmata ja nimelt samas ruumis ja nendejamaste meeste ees, kes siis seal olid, kui ta Jeesust nõnda põlgawalt ära salgask. Jumal on teda omas armus sellest samast läbi-elamisest läbi wiinud, aga selle wahega, et ta nüüd see kaebusalune oli ja Jumal temale parajat aega andis seda möõdaläinud langemist jälle wõiduks pöõrata.

„Kes juuresolejatest weel seda mäletasiwad, mis osa Peetrus Meistri ülekuulamise ajal mänginud oli, siis arwasiwad nemad, et Peetrus wangistuse ja surma kartuse mõjul

wõiks arats jääda. Aga see Peetrus, kes Kristust kõige suurema häda tunnil ära salgas, oli firgline ja enese peale lootja, ja niisugusena oli ta hoopis sellest Peetrusest teist laadi, kes nüüd kõrge kohtu ees ülekuulamise all oli. Peale oma langemist oli ta ümber pöörnud; ta oli kohe alandlik ja ei lootnud mitte enese peale. Täis püha Waimu oli ta walmis selle wäe abiga selle läbi oma langemise häbi plekki ära kaotama, et ta seda nime austas, mida ta kord ära oli salganud". Sealsamas, I. 59.

7. Kuigi küll Peetrus ja Joannes endi haridust Kabhide koolis ei olnud omandanud ja sellepärast nende õppimata meeste hulka arwati ja mitte preestri klassi sekka, siiski peame selle peale mõtlema, et nad selle kolme aasta sees selles kõigeparemas koolis sellest kõige suuremast Õpetajast, keda maailm iial on näinud, on õpetatud saanud. See salm ei ütle siiski mitte, et meie ilma hariduseta peaksite jääma, kuigi tõde meid nõnda leidis, palju rohkem on meile weel tõendusid toodud, et kui me end Kristusega ühendame, ja tema õpetusi tõsiselt tähele paneme ja oma patust pöördub südant Jumala Waimu mõju alla anname, et Jumal siis niisuguseid wõib tarwitada, kel loomu poolt juba andeid on ehk jälle õpetatud on saanud, kui need aga temale on pühendud.

8. Koguduse juhid olid omas töös Jese tunnistajana tõsiste takistuste wastu tõuganud. Seda sündmust anti usklikkudele teada, ja „kui teised seda kuulsid, tõstsid nemad ühel meelel oma healt Jumala poole“, ja hüüdsid teda kui taewa ja maa Walitsejat appi, ja toetasid omas palwes sõna peale. Reid kuuldi ka filmapiik ja wastus tuli suure wäega.

9. Suur kohus oli apostlid selle tingimisega lahti lastnud, et nad seda pidid tegemata jätma, mis nad selgelt ja arusaadawalt olid ütelnud, et nad mitte tegemata ei wõi jätta. Et neil weel suurema raskuste all julgus ei kaoks, paniwad nad selle asja usklikkudele ette ja kõid palusid ühel meelel, et Jumal neile julgust annaks otse seda teha, mis neile ähwarduste läbi oli ära keelatud. See imelik palwe wastus

ja see järgnevi mõju nende juures näitab, et neil on õigus nõnda paluda olnud; sest nad rääkisid Jumala sõna julgeste.

7. lekttsion. — 12. novembril.

Salaliku meele tagajärjed.

Kirjakoht: Ap. t. 4, 32—5, 1—11.

Pähe õppida: Õp. s. 12, 22.

Küsimised.

1. Misjugune üks-meel oli usklikeudel? Ap. t. 4, 32.

2. Mis käis nende tunnistustega Jeesusest kaugas?

Salm 33.

3. Misjuguise korra nad sisse seadsiwad? Salm.

34. 35.

4. Keda pandakse iseäranis helduse eeskujuks ette?

Salm 36. 37.

5. Kes sellest tööst ka osa võttis, aga pettuse teel?

Ap. t. 5, 1—2. 1. märkus.

6. Misjugune läbirääkimine oli Peetrusel Anania-
sega? Salm 3. 4.

7. Kudas Ananiase salaliku meelt karistati? Salm.

5. 6.

8. Kes tuli umbes kolm tundi hiljem? Salm 7.

9. Mis ta Sawira käest küsis? Salm 8.

10. Mis Peetrus siis Waimu wäes temale ütles?

Salm 9.

11. Mis temaga sündis? Salm 10.

12. Mis mõju see kogu koguduse peale avaldas?

Salm 11. 2. märkus.

Tõelik tulu.

1. Kuuldub palwe toob kogudusesse üht-meelt ja
heldust. Ap. t. 4, 32—37.

2. „Urge kurvastage mitte püha Waimu“. Ap. t.
5, 3; Ew. 4, 30. 3. märkus.

3. „Aga Jumal wihtab jalalikku meelt ja walet“. „Apostlite teod“, I. 69. 4. märkus.

Märkused.

1. Silmapaistwas wastandis selle helduse eestujule, mis need ekslikud üles näitawad, paistis see Ananias ja Sawira ülespidamine wälja, selle kogemus, pühast Waimust juhatud sulle läbi üles pandud, esimese koguduse ajaloo ühe musta pleki on järele jätnud. Neil, ennast jüngriks tunnistajatel isikutel oli teistega seltsis see eesõigus, ewangeliumi kuulutust apostlite läbi kuulda. Nemad olid teiste usklikudega seal juures, kui apostlite palwe peale see „paik kõikus, kus nemad kous olid, ja nemad said kõik täis püha Waimu.“ Kindel teadmine oli kõiki oma wõimu alla wõtnud, ja Jumala Waimu läheneva mõju all, olid Ananias ja Sawira teatud päranduse eest saadud raha Issandale tõutanud anda.

„Ananias ja Sawira kurwastawad selle läbi püha Waimu, et nad ahnuse himule järele andsiwad. Nad kahetsesid oma lubamise üle ja warsti kaotasid nad selle heateo mõju, mis nende südameid selle soowiga oli soendanud, Krisuse asja heaks suuri asju teha. Nende nõu tuli neile kui mõtlemata ette, ja neil näitas kui peatsiwad nad weel kord nõu pidama. Nad rääkiswad selle asja läbi ja tuliwad selle otsusele, oma töötust mitte täita. Teisest küllest nägid nad et neist, kes oma waranduse waesema wendade aitamiseks ära andsiwad, usklikute hulgas suurt lugu peeti; peale seda häbenesiwad nad endi wendadele teada anda, et nende iseennast armastaw süda selle järele himustas, mis nad pühalikult Jumalale olid pühendanud, ja nõnda otsustasiwad nad oma järelmõeldud plaani järele, enda omandust ära müüa ja seda nõnda wälja paista lasta, otsekui oleks nad saadud raha kõik üleüldse kassasse pannud; aga tõe poolest jätsiwad nad suurema osa omale. Sel kombel oleksid nad oma elu ülespidamist koguduses kindlustanud ja seal juures ka wendade poolt suurt lugupidamist leidnud.“ „Apostlite teod“, I. 68. 69.

2. „See Kõigetargem nägi, et see iseäraline Jumala wiha näitamine tarwis oli, et seda noort kogudust hukatuse

eest hoida. Tema arm kasvab ruttu ja kogubus oleks suurde hädakohtu sattunud, kui selle ruttu kasvama meeste ja naiste armu juurde niisugused oleks tulnud, kes tõendavad küll Jumalat teenida, aga tõe pärast mammonat austasivad. See kohus näitab, et inimene mitte Jumalat petta ei või, et ta need salajad südamepatud awalikuks teeb ja ennast mitte piigata ei lase. See oli kogudusele hoiatuse märgiks seatud, et see salaliku meele ja jumalakartuse nõu wale põhjuseid ära keelaks ja Jumala rõõwimise eest hoiaks". Sealsamas, l. 70.

Püha Waim on taewa ning maa ühenduse liige. Selle läbi antakse jõudu ja tõe. Püha Waimu läbi peab usklik „pitseriga olema finnitatud äralunastamise päewani". Ev. 4, 30. Meie ei tohi ega või mitte milgil tingimisel kerge-meelselt sellega ümber käia. Inimesed wõiwad ütsteist petta, aga Jumal waatab südamesse. Püha Waimu kurwastamine toob waimulikku ja igawest surma.

4. See oli selge, et Ananiasel salalik meel oli. Tema ei olnud mitte sunnitud oma pärandust üleüldise asja heaks pühendama. Tema wõis oma omandust enesele pidada, ehk jälle ära müüa ja raha omale hoida. Püha Waimu mõju all tõutas ta oma warandust anda, aga tal ei olnud julgust oma tõutust täita. Siiski armastas ta seda andmise wälimist kombet ja inimeste au, mis selle järele käiks. Sellepärast pööras ta salaliku meele tee peale — katsus Jumalat ja mammonat teenida, ja selle järelbus oli see, et ta ajaliku ja igawese elu ära kautas. Et ta naine temaga ühes meeles oli, siis tabas teda seesama saatus.

8. lektzion. — 19. nowembril.

Jmelik ärapeastmine.

Airjakohht: Ap. t. 5, 12--28. Pähhe õppida: Paul 34, 8.

Küsimised.

1. Misjugused tähed ja imeteod sündisid apostlite käte läbi? Ap. t. 5, 12. 15. 16. 1. märkus.

2. Missugust mõju see rahwa peale avaldas? Salm. 13. 14.
 3. Millega sai ülem preester ja Saduseeride selts täidetud? Salm 17.
 4. Mis nad tegid? Salm 18. 2. märkus.
 5. Kudas said nad wangikojast peastetud? Salm 19.
 6. Mis neid kästi teha? Salm 20.
 7. Tutusta järgmise päewa sündmusi. Salm 21 -23.
3. märkus.
8. Missugusesse kimbatusesse olivad rahwa ülemad sattunud? Salm 24. 4. märkus.
 9. Missugune teadus toodi neile? Salm 25.
 10. Mis tegi pealik, kui ta seda kuulis? Salm 26.
 11. Kelle ette neid pandi? Salm 27.
 12. Missuguse terawa küsimise ülem preester neile ette pani? Salm 28.

Isiklik tulu.

1. „Kui meie kannatlikud oleme, siis peame meie ka kui kuningad temaga walitsema“. Salm 26. 27; 2. Tim. 2, 12. 5. märkus.
2. Palwe kuulmine wõib meid raske seisukorda wiia. Ap. t. 4, 29. 30; 5, 12. 18.
3. Kui meie neid raskuseid kui head Jესuse Kristuse sõjamehed kanname, siis tuleb taewas meile appi. Salm 19.
4. Sõnakuulmine Jumala wastu saadab teised inimesed kimbatusesse. Salm 20—24.

Märkused.

1. Wõrdle seda imelikku aruannet usklikkude palwetele selle teise püha Waimu wäljawalamise juures. Ap. t. 4, 29—31.
2. Jესus ütles oma jüngritele: „On nemad mind taga kiusanud, siis kiusawad nemad teidki taga“. Jоa. 15, 20. Selles lektšionis on meil see esimene apostlite tagakuulamise aruanne, nii kui Jესus neile seda juba ette oli öelnud.
3. Mehed, kes Jესuse järel käisid, kuigi nad küll algusest arad ja nõrgad olid, said selle läbi ennenägemata waprusega elustatud, et nad Waimu wäes seda tööd tehes edasi jõudsiwad, mis nende kätte oli ustud.

4. „Aga ülem preester tuli, ja need, kes temaga olid, ja kutsutud suure kohtu ja kõik Iisraeli laste wanemad kokku“. Preestrid ja ülemad olid ette võtnud, jüngrid mäs- sus süüdistada ja nende peale Ananiase ja Sawira tapmise ning preestrite ülem võimu vastu sala wandeseltsi asutamises kaewata. Nad lootiswad, alamat rahwast niisugusesse rahutusesse ajada, et nad seda asja oma kätte wõiks wõtta ja jüngritega niisama teha, nii kui nad Jesufega teinud oliwad. Nemad ei wõinud seda mitte warjata, et paljud, kes Kristuse õpetust vastu ei wõtnud, juutide wõimumeeste wägiwaldse walitsuse all olid ära wäsinud ja mingisuguse muudatuse järele igatsesid. Preestrid kartsid, et, kui need mitte rahulolijad seda apostlitest kuulutatud tõde vastu wõtaksiwad ja Jesust Messiaseks tunnistasiwad, et siis kogu rahwa meelepaha nende waimulikkude juhatajate vastu üles tõus- seks, ja kes siis Kristuse ära tapmise pärast wastust peaksid andma. Nad wõtsid nõuks, selle ärahoitmiseks kindlaid abi- nõusid tarwitada“. „Apostlite teod“, l. 77.

5. Ingli käsu peale õpetasid apostlid jällegi templis. Nende kindlustust ja tõsidust on sellest näha, „et nad koidu ajal püha kotta läksid ja õpetasid“, peale seda kui nad wangitornist olid lahti saanud. Nad ei wõinudki oma sõnakuul- mise pärast muud kui kannatamist oodata.

„Et apostlid küll ühe imeteu läbi olid wangitornist wabastatud, ei olnud nad siiski ülekuulamise ja wangistuse eest kindlad. Kui Kristus nende seas wiibis, oli ta neile õelnud: „Aga katsuge teie eneste ette; sest nemad annawad teid ära suurte kohtute alla ja koguduse kodadesse“. Selle läbi, et Jumal nende wabastamiseks ühe ingli saatis, andis ta neile oma armastuse tundemärgi oma ligiõlemise kinnituse. Nüüd oli kord nende käes, sellepärast kannatada, selle ewangeliumi nad kuulutasiwad“. Sealsamas, l. 78.

9. Iektõion. — 26. novembril.

Kamalieli nõu.

Kirjakoht: Ap. t. 5, 29—42. 29. s. pähe õppida.

Küsimised.

1. Missuguse wäpra oleku juure jäi Peetrus suure kohtu ees kindlaks? Ap. t. 5, 29.
 2. Missuguse kirjelduse Peetrus Jeesusest annab? Salm 30. 31.
 3. Kui lähedalt olid apostlid tema maapealse eluga seotud? Salm 32.
 4. Kudas need sõnad pealtkuulajate peale mõjusid? Salm 33.
 5. Kes suures kohtus üles tõusis? Mis temast öeldakse? Salm 34.
 6. Missuguse näituse ta oma hoiatuse põhjusena selle järelmõtlemata teu wastu ette tõi? Salm 36. 37.
 7. Mis nõu ta andis? Salm 38.
 8. Mis näitab, et temal Jumala töö wäe kohta õige arusaamine oli? Salm 39.
 9. Mis tegi lõpuks suur kohus? Salm 40.
 10. Missuguse meeoluga nad suurest kohtust ära läksid? Salm 41.
 11. Mis apostlid mitte maha ei jätnud? Salm 42.
1. märkus.

Siiklik tulu.

1. „Jumala sõna peab enam wõetama kuulda, kui inimeste sõna“. Salm 29; 4, 19. 2. märkus.
 2. „Dns Jumal meie poolt, kes wõib meie wastu panna?“ Rom. 8, 31. 3. märkus.
 3. Meie peame rõemustama, et meid wäärt arwatakse, tema nime pärast teotust kannatama. Salm 41.
4. märkus.

Märkused.

1. „Keela lindusid lehestikus laulmast; keela wulisevat wee-allikat jooksmast; keela, et rõemus lapsuke ei naeraks ega hüppaks; keela, et päite ja tähed ei walgustaks; ja kui need sind kuulekijawad, siis keela hinge, kes Jumala armastusega on ristitud, et ta temast ei räägiks ja tema saaks sulle selle peale ainult naeratama. Ta wõib ainult seda rääkida, mis ta näinud ja kuulnud on“.

2. Peetrus ja Joannes pidid siin otsufets tegema, kas Jumala wõi inimeste sõna kuulda. Suur kohus oli neid käskinud ja ähwardanud, „et nemad ei paigastki pidanud rääkima, ega õpetama Jესuse nimel“. Issanda ingel oli ütelnud: „Minge seiske ja rääkige rahwale pühas kōjas kōit sõnad sestisinatsest elust“. Kui aga jüngrid nüüd jälle kinni olid wõetud ja suure kohtu ette, oma sõnakuulmatuse eest pidid wastust tulema andma, siis wastas Peetrus lihtsalt: „Jumala sõna peab enam wõetama kuulda, kui inimeste sõna“.

Sellel on meil üks jäädam mõedunöör. Kristlane kuuleb nii kaua inimese käskusi kui need mitte Jumala käsu wastu ei ole.

3. „Apostlite ja prohwetite tegudest leiame meie palju armsaid truuduse eeskujusid Jumala wastu. Kristuse tunnistajad on ennem wangikōjas, piinapingil ja isegi surmas kannatanud, kui Jumala käsu üle astunud. See jutustus, mis Peetrusest ja Joannest järele on jäänud, on iga teise Uue Testamendi wapruse-teu sarnane. Kui nad teist korda nende inimeste ees seisiwad, kes nende hukatuse peale näisid hea meelega waatama, ei wõinud nende juures ei kartust ega aja wiitmist sõnades ega ülespidamises märgata“. „Apostlite teod“, I. 78.

4. Iseenesest oleme meie kõlwatud Kristuse nime kandma. Meie paneksime seda suureks auks kui meid kuninga laste hulka arwatud saaks ja meie selle nime kannaksime. Aga Kristus on üks kuningas, ja meie oleme usu läbi taewase perekonda wastu wõetud ja kanname taewast nime. Kui Jესus „häbi mikski ei pannud“, mis ta meie eest pid kannatama, kui palju wähem peaksime meie häbenema, kui meie tema eest kannatama peame. Waata Matt. 5, 11. 12.

10. leksion. — 3. detsembril.

**Diafonide ehk waeste eest hooletandjate
sisjeseadmine. Teshwanuse süüdistus.**

Kirjakoht: Ap. t. 6, 1—15. Pāhe õppida: Matt. 5, 11.

Küsimised.

1. Misfugune nurisemine usklikkude seas tõusis, kui jüngrite arm ikka suuremaks läks? Ap. t. 6, 1. 1. märk.
2. Reba tutsusid need katsteistkümmend kocku? Salm 2. 2. märkus.
3. Misfuguse plaani nad wendadele ette panid? Salm 3.
4. Mis apostlid tahtsid teha? Salm 4.
5. Kudas see ettepanek kogudusele meeldis? Salm 5. 3. märkus.
6. Kudas need seitse diakoni ametisse pandi? Salm 6.
7. Misfugune waimulik õnnistus selle järele käis? Salm 7.
8. Kes nende seitseme seast iseäranis õnnistatud oli? Salm 8.
9. Misfuguse tahtisusega Tehwanus kocku võrkas? Kudas ta selle wastu seisis? Salm 9. 10.
10. Misfuguseid abinõusid tema wastased tarwitasid? Salm 11. 12. 4. märkus.
11. Mis wale tunnistusmehed tunnistasiwad? Salm 13. 14.
12. Misfuguse mulje jättis Tehwanus suure kocku peale? Salm 15.

Õpiklik tulu.

1. Umbusaldus ja nurisemine on usklikkude hulgas saadana töö. Salm 1. 5. märkus.
2. Jumala töö põhjusmõte on wastutuse ja töö ära-jagamine. Salm 2—4.
3. Nimeta kolm omadust, mis sellel peab olema, kes üks hea Jumala riigi töötegija võib olla. Salm 3. 6. märkus.
4. Üks julgustaw kogemus koguduse ametnikkudele. Salm. 8. 10. 15. 7. märkus.

Märkused.

1. „Esimene kogudus seisis mitmest rahwusest ja rahwa klassidest koos. Püha Waimu väljawalamise ajal nelipühil „olid Jerusalemmas Jуда rahwas elamas, juma-

lafartlikud mehed, kõiksuguse rahwa seas, mis taewa all on". Nende Jerusalemma koku tulnud Ebrea usutunnistuse seas leidus ka neid, kes harilikult Kreka (Greeka) nime all olid tuntud. Nende ja Palestina juutide wahel seisis ammust ajast juba põlgatus ja wihawaen". „Apostlite teod“, I. 83.

2. Kuni selle ajani olid apostlid ise hoolt kannud. Aga usklikkude hulk oli nüüd nõnda kaswanud, et kui apostlid niimoodi ikka oma tähelepanemist selle asja poole edasi oleks pööranud, siis oleks „Sumala sõna maha jäänud“, ja nemad oleks pidanud ennast ajaliku asjaga siduma. See ei näidanud nende meelest mitte õige olemat.

3. „Need ametnikud muretsesid niihästi üfsikute inimeste puuduste kui ka üleüldise koguduse rahalise asjade eest, ja nende targa walitsemise läbi ja oma hea eestkujuga aitasid nad eneste kaastöölisi mitmekesistes koguduse huwides täieliselt ühelt ühineda“. „Apostlite teod“, I. 85.

5. märkus.

4. „Õpetatud juudid oli lähematest paikadest selleks otstarbeks koku kutsutud, et nad wangis olijate põhjusel pidid ümber lükkama. Saulus Tarsusest oli ka seal ja mängis Tehwanuse wastu läbirääkimises pea osa. Tema tarwitas Rabbinerite mõistuse õpetust ja kõneosawuse wäge, et rahwale selgeks teha, et Tehwanus petiseid ja hädaohtlikka õpetusi kuulutas; kuid Tehwanuses leidis ta ühe, kel Sumala nõude ja plaanide tarwis ewangeliumi laialilautamises teiste rahwaste seas, suur mõistus oli“.

„Et preestrid ja ülemad Tehwanuse selge ja tõelise tarkuse wastu miski teha ei wõinud, siis wõtsid nad ette, teda teiste hirmuks sel wiisil karistada, et nad oma hirmust wiha tema juures kustutada tahtsid, et teised selle läbi kardaksid tema usku wastu wõtta. Sealsamas, I. 94.

5. Südamed, mis apostlite töötamise läbi ümberpöörati, said Kristuse armastuses pehmems ja üksteisega seutud. Endiseid asju tähelepanemata elasid nad täielises kofukõlas. Aga saadan teadis, et ta ewangeliumi edu tarwitamises nii laua wõimetu oli, kui weel üks meel walitjes, ja nõnda katsus ta selles lootuses endiseid wigasi oma ka

juks tarvitada, et sel teel wastast meelt kogudusesse pesitada.

„Nõnda see tuligi, et kui jüngerite arm kasvab, waenlasele sellega tagajärg oli, et ta mõningal umbusaldust äratas, kes enne oma usuwendade peale olid kadunud olnud ja oma waimuliku juhtide peale arwustawas waimus olid waatama õppinud“. Sealsamas 83. 84.

6. Neil, kel kaubanduslist ja rahalist osa oli juhtida, oli kolm pea omadust tarwis: hea aususe kuulsus, praktilik tarkus, ja püha Waimu täius. Koguduse äri-asju ei wõi ilma püha Waimuta niisama järeldusrikkalt mitte juhtida kui sõna kuulutamist kuulutaja läbi.

7. Tehwanus, üks nende seitseme waeste eest hoolekandjate seast paistis wälja kui mees, kel waga meel ja kindel usk oli. Et ta küll sündimise poolt juut oli, oskas ta siiski Greeka keelt ja tundis selle rahwa wiisise ja kombeid. Sellepärast oli tal ka wõimalik Greeka juutide koguduse tojas ewangeliumi kuulutada. Kristuse töös oli ta wäsimata tegew ja kuulutas tema usku. Õpetud Rabbid ja õiguse teadlased hakkasiwad temaga selles mõttes awalikkult juttu ajama, et kergelt teda ära wõita, aga „ei wõinud mitte seista tarkuse ja Waimu wastu, selle läbi tema rääkis“. Tema ei rääkinud mitte üksi Waimu wäes, waid see oli kindel, et ta ka üks prohwetite kuulutuste uurija oli ja ka kõigis seaduste küsimistes hästi oli õppinud. Tema kaitstes oma kätte usaldatud tõdesi osawal kombel ja sundis oma wastaseid täieste alla heitma“. „Apostlite teod“, l. 93.

11. lektzion. — 10. detsembril.

Tehwanus kuulutab suure kohtu ees.

Kirjakoht: Ap. t. 7, 1—19. Pähe õppida: Jes. 48, 17.

Küsimised.

1. Kui suure kohtus Tehwanuse peale walet jai tunnistatud, mis siis ülem preester temalt küsis? Ap. t. 7, 1.
2. Misjugu ajaloolise tõega Tehwanus oma kaitsekõnet algas? Salm 2.

3. Kudas ta Abraami kutsumist seletas? Salm 3. 4.
4. Mis Abraam Kanaanis ei saanud? Salm 5—7.
5. Tutusta Abraami järeltulijate ajalugu kuni Jofep Egiptuses walitsejaks sai. Salm. 8—10.
6. Misfugune häda tuli Egiptuse ja Kanaani maa üle? Salm 11.
7. Kudas muretses Jakob oma perekonna eest? Salm 12.
8. Kui Jofep ennast oma wendadele oli tunda annud, mis ta oma isa heaks tegi? Salm 13. 14.
9. Kuhu jäi Jakob oma poegadele? Salm 15. 16.
10. Misfuguses seisukorras oli siis Jumala rahwas, kui tõutud aeg kätte jõudis? Salm 17. 18.
11. Kudas käis uus kuningas nendega ümber?

Isiklik tulu.

1. Isfand tõutab meile tarkust ja õigeid sõnu anda kui meie tema pärast wastust peame andma. Salm 2; Matt. 10, 19. 20; Luk. 21, 14. 15. 1. märkus.
2. Abraami kutse kõlab paljudele ewne kui ots tuleb. Salm 3. 2. märkus.
3. Jumala tõutuste täideminemise wõimalus näitab tihti lootufeta olewat. Salm 5. 3. märkus.
4. „Dns Jumal meie poolt, kes wõib meie wastu panna?“ Salm 9. 10. Rom. 8, 31. 4. märkus.

Märkused.

1. Kui Kristus maa peal elas, siis püüdis ta seda alati selgeteks teha, et meie oma kristlikus läbi-elamises ainult wähe oma enese tarkuse ja jõu peale toetada wõime. Ta oli seda kindlaste welnud, et see mis tema õpetab, mitte temast ei ole: „Mina ei räägi mitte iseenesest neid sõnu, mis mina teile räägin; waid Isa, kes minu sisse jääb, seefama teeb neid tegusid“. Joo. 14, 10. Tema tahab, et meie niisama ennast raskele aegadel püha Waimu juhatusel alla usaldame; iseäranis siis, kui meid meie usu pärast kohtu ette kutsutakse. Lukas ütleb: „Seepärast pange oma südamesse, et teie enne ei mõtle see peale, mis teie eneste eest peate wastama“. Luk. 21, 14. Meie ei tohi aga mitte

walesti mõista, et Jeesus ehk keegi ewangelistidest oleks õpetanud, et meie Kristuse õpetust, prohveti kuulutusi ja teisi Piibli tõdesi mitte ei peaks põhjalikult uurima. Jeesus saatis püha Waimu ühest küllest sellepärast, et see meile kõiki seda õpetaks ja meele tuletaks, mis tema on õpetanud. Joo. 14, 26. See näitse ka Tehwanuse kogemus olevat. „See on selge, et tema üks hoolas prohveti kuulutuste uurija oli ja kõigis käsu küsimistes hästi oli õpetatud... Tema juures läks tõutus täide“ nii kui see Lufase 21, 14. 15. on antud. „Apostlite teod“, I. 93. Jeesus tahab, et meie ülekuulamise ajal rahulikud oleksime ja usalduses tema poole üles waataksime.

2. Tialgi ei ole niisugust aega olnud, kus see Abraami kutse nii mitme Jumala lapsel oleks läkitatud, kui otse tänapäew. Kogu see patu sisse langenud maailm peab sellest lühikesest armu ajast ja peatsest Issanda tulemisest kuulda saama. Sajanded on Abraami kutse järele käinud ja on isamaa ja sõbrad maha jätnud, et wõerale maale ewangeliumi kuulutama minna. Sajanded peab weel saadestama ja seda pea. Meie ajakohane palwe on: „Seepärast paluge lõikuse Issandat, et tema töötegijaid wõtaks oma lõikusele ajada“. Matt. 9, 38.

3. Jumala tõutuste täitmine ei ole mitte nähtawa asja peal. Kõik Jumala tõutused on armastusega täidetud ja on tema sees „Jah ja aamen“. Issand ei wiivita mitte tõutust. 2. Petr. 3, 9.

4. Paneme Jofepit, kui noort meest tähele, isa kõigekallim, oma wendadest orjana wõerale maale ära müüdüd, kodumaast lahutatud, omast isast ei tea ta midagi, aga Jumal oli temaga ja päästis teda ära ja andis temale kuninga juures armu ja tegi teda Egiptuse üle walitsejaks, ning ühe rahwuse, oma isa ja tema sugulaste eest hoolekandjaks.

12. lektzion. — 17. detsembril.

Tehwanuse kuulutus. (Järg.)

Kirjakoht: Ap. I. 7, 20—41. Pähje õppida: 2. Mos. 20,3.

Küsimised.

1. Mis sugusel Israeli ajaloo ajal sündis Moos? Ap. t. 7, 17—20.
2. Mis ja Mooselst tema 40-ne aastani võid öelda? Salm 20—22. 1. märkus.
3. Mis pärast seda juhtus? Salm 23. 24.
4. Mis selle teu põhjus oli? Salm 25.
5. Mis sugune kogemus või läbielamine temal järgmisel päeval ette tuli? Salm 26—29.
6. Kes näitas ennast pärast 40 aastat temale? Salm 30—32.
7. Mis Issand teha käskis ja mikspärast? Salm 33.
8. Mis suguse ülesande Issand temale teada annab?
9. Tutusta seda järgmise 40 aasta kogemust. Salm. 35. 36.
10. Mis suguse imeliku prohveti kuulutuse oli Moos Messiasest annud? Salm 37.
11. Mis suguse koha peal oli ta koguduses kõrves?
12. Kudas tema teenistust halwaks pandi? Salm 39—41.

Isiklik tulu.

1. „Et taha ma sinust maha jääda, ega sind maha jätta“. Salm 20—22. Josua 1, 5. 2. märkus.
2. Meie teed ei ole mitte Jumala teed. Ap. t. 7, 23—29; Jes. 55, 8. 9. 3. märkus.
3. Ettevalmistus ja teenistusse kutsumine. Ap. t. 7, 29—37. 4. märkus.
4. Jumala kaastöölised. Salm 35—38; 2. Kor. 6, 1—10.

Märkused.

1. See läbi, et Tehwanus seda elu läbielamist, mis Moosel Israeli laste väljawiimises Egiptuse wangipõlwest oli, ette tõi, näitas ta oma usku selle sisse, et Moos Jumalast oli seatud, milles nii mitmed ajaloo tõe sündmused ja Juda rahwa usu põhjused seisivad. Et nüüd Tehwanus Moose tegevust uskus, mille kohta tema peale Ju-

mala teotamises kaebtust tõsteti, tõi ta selle Mošese läbi antud prohveti kuulutuse Kristusest osavaste ette.

Israeli laste kogemus on meie hoiatusena kirjutud, selle peale maailma ots on tulnud. 1. Kor. 10, 11. Israel rõhujate raske käe all Egiptuses, kui ori wangis, ebajumala teenistusesse langenud, kes tõe Jumala tundmise peaaegu ära oli kaotanud; see ei ole ime, et tema kohta heldakse, ta olla Jumalast maha jäetud kui üks kõrwale heidetud wiinapuu oks Egiptuses. Aga sel tunnil sündis ärapeastja ja Jumal oli oma sõna pidanud: „Ei taha ma sinust maha jätta ega sind ei paigast mitte maha jätta.“ Niisamasugune lugu võib ka meie läbielamistes ette tulla, kui meie sügavast weest peame täbi minema ja ühtegi pääseteed ei näita olewat, otse siis saadab Issand õiget abi.

3. Issanda teed on äraarmamata (Rom. 11, 33), siiski võime meie tema juhatusi mõista. Mošes mõistis, et Issand tema läbi tahtis Israeli ära peasta, aga Issanda tee oli tema eest varjul. Mošes tahtis Egiptuse tee peale pöörata, kus sõjawäeline vägivald walitses, mida ta Warao kajas oli õppinud. Kas ei olnud ta mitte Egiptuse wäesalkasi küll mõidurikkalt juhitanud? Mikspärast ei wõinud ta siis ka Issanda wäge oma wägewa käega wälja wiia? Selle läbi, et ta oma plaani läbi wiia tahtis, pidi ta ära põgenema ja hoidis sealäbi 40 aastat ärapeastmist kinni — kuni ta oma teest ennast wabastas ja Jumala tee vastu wõttis. Kui tihti oleme meie oma waimulikule kaswamisele tahtsuseks ja peame selle läbi Issanda tööd kinni, et me oma tee peal suurelised oleme, kuna meie selle asemel Issanda teesi oma elust peaks läbi wiia lastma.

4. See ei ole mitte palju uskuda, et Issandal iga elu tarwis määratud plaan on ja et ta aegsaste selle plaani järele tegema hakkab. Kui meie tema ettemõtetele mitte tahtsuseks ei ole, siis teeb ta seda tööd ruttu. Tema algas Mošese elu-töoga sündimise juures juba peale, pruukis tema elu alalhoidmiseks tema enese waenlasi ja hoolitses tema kaswamise eest. Tema jumalakartlik ema oli temale toeks antud, et see temale hea kaswamise esimesi põhjusmõtteid annaks. Et Mošes küll elis ja Egiptuse teed käis, siiski

walis ta pöörde tunnil ennemine Jumala rahwaga waewa näha, et ta Issanda nõu wõiks täide saata. Seda ta walis alles siis, kui see karm kõrbe elu tal juba möödas oli, kus ta palju õppis ja ka palju maha pidi panema. Kas ei peaks ka meiegi kannatusega seda kaswatust, mis meile jumaliku kutse ettevalmistamiseks tarwis läheb, Issanda käest wastu wõtma?

13. lektzion. — 24. detsembril.

Tehwanuse kuulutus. (Lõpp.)

Tehwanus wisatakse kiwidega jurnuks.

Kirjakoht: Ap. t. 7, 42—59; 8, 1—2.

Pähe õppida: Ilm. 2, 10.

Küsimised.

1. Missuguse prohveti kuulutuse tõi Tehwanus ette, et Israeli wõerajumala teenistust tema tagajärjega näidata? Ap. t. 7, 42. 43. 1. märkus.
2. Missugust Jumalateenistuse paika oli Issand kõrbes seadnud? Salm 44.
3. Kes plaanitses ja ehitas Kanaanis tempelt? Salm. 45—47. 2. märkus.
4. Kus elas Rõigeförgem? Salm 48—50; 1. Kun. 8, 17; Jes. 66, 1—2. 3. märkus.
5. Missugust süüdistust tõi Tehwanus oma tagasiwajate kohta ette? Salm 51—53. 4. märkus.
6. Kudas see pealtkuulajate peale mõjus? Salm 54.
7. Missugune nägemine anti Tehwanusele selle segaduse ajal? Salm 55.
8. Mis need wihaseks saanud kohtunikud nüüd temaga tegid? Salm 56. 57.
9. Kes iseäranis sellest piinamisest osa wöttis? Salm 58; Ap. t. 8, 1, esim. osa.
10. Mis Tehwanus ütles, kui nad teda kiwidega wisatasiwad? Salm 59.
11. Mis tema palwe wiimased sõnad olid? Salm 60.
12. Kes tema ihu maha matsid? Ap. t. 8, 1—2.

Istilik tulu.

1. „Minu Waim ei pea mitte igaweste inimeste sees noomima“. Salm 42. 43; 1. Mos. 6, 3. 5. märkus.
2. „Aga Kõigekõrgem ei ela mitte templite sees, mis kätega on tehtud“. Salm 48; Jes. 57, 15. 6. märkus.
3. Waimuga täidetud elu on kõige suuremal raskuse tunnil rõemus. Salm 55—57. 59. 60. 7. märkus.
4. Kanna andeksandmise waimu eest hoolt. Salm 60; Luf. 23, 34.

Märkused.

1. „Taewa wägi“ or tähed, mis paganate juures üleüldiselt kummartadi. Sel 42. salmi kufimisel on üks kindel eitaw kaju; „Kas olete teie, Iisraeli sugu, 40 aastat kõrwes mulle ial tapa- ja muid ohwrid toonud?“ Iisrael ei olnud selle neljakümne aastase kõrwe teekonnas alati Jumalat mitte truuwilt teeninud, waid langes sagedaste eba- jumala teenistusesse, ta weel pärast Ii Kanaani maal, nii kui 43. salmis on öeldud. Sellepärast pidiwad nad ta peaa- jalikult Babeli wangi minema.

2. Tehwanus lütkas siin seda kaebtust, et ta „teuta- mise sõnu rääkida seesinatse püha paiga wastu“ ümber, mida tema olla rääkinud. Selle all oli tempel tähendatud.

3. Tehwanus ei toonud siin miski uut a²ja ette kui ta templist rääkis. Seesama mõte on juba Salomoni templi õnnistamise palwes awaldatud. Ta rääkis siin aga nende uskumata juutidele kaugele ulatawat tõtt. Ülekuulamise ajal olid tunnistajad öelnud: „Sest meie oleme kuulnud teda ütlemat, et seesama Jeesus Naatsaretist peab sellesinatse paiga ära rikkuma“, mis osalt õige oli; et küll Jeesus tempel ei olnud rikkunud, oli ta aga seda ohwiteenistust, mis templis ülewal peeti, oma ohwri läbi ära kautanud.

„Kui Tehwanus selle punkti juure jõudis, siis tõusis rahwa seas mäks. Kui ta Kristust prohweeti kuulutusega ühendab ja nimetatud kombel ta templist kõneles, siis käris- tas preester oma riided lõhki, et oma filmatirja ehmatust wälja näidata. Tehwanusele oli see tunnistus, et tema häält pea igaweste wailima sunnitakse. Tema nägi, et ta

õnab tagasi pörfasivad, ja oli kindel, et ta oma wiimast tunnistust weel tunnistas. Et ta küll oma kuulutusega alles poolele jäi, tegi ta siiski nüüd lühidalt lõpetust.“ „Apostlite teod“, l. 96.

4. See on tähelepanemise väärt, et ta 52 salmis esimest korda Jesusest ja tema tapjatest juttu teeb.

5. Püha Waimu töö on osalt selles, et maailmale patu pärast märku anda ja teda Jumala sõnakuulmise tee peal hoida. Kui aga siiski patust kinni hoitakse ja Waimu noomimist tähele ei pannakse, siis võib Jumal patuse juurest ära pöörda ja teda oma enese hoolde jätta, et oma enese tegude wilja leigata, kuni ta kahetsust tunneb. Israel orjas nii kaua ebajumala teenistuses, kui Jumal neid sinna maale wiis, mis wäärjumala teenistust täis oli, kus nad endi kandleb remmelgade külge riputasid ja nufsid, kui nad Sioni peale mõtlesid. Paul 137. See aeg ei ole enam kaugel, kus Jumala Waim maailmast ära wõetakse, ja inimeste saatust on siis igaweste otsustatud.

6. Telt ja Jerusalemma tempel said mõlemad Issanda läsu peale ehitatud. Ta oli ka seal ennast neile ilmutada tõutanud. Aga Jeseuse päwil austasid juudid tempelt rohkem kui Issandat. Aga Salomon tundis seda tõde-asja ära, et „taewas ja taewaste taewad“ Jumalat eneste sisse ei mahuta, ehk tema ligiolekut ütsinda seal ei wõi hoida; palju enam kinnitab Issand, et tema „nende juures elab, kes rõhutatud ja waimus alandlikud on, et ma alandlikkude waimu elawaks teen, ja nende südame, kes rõhutatud, elawaks teen“. See on sünnis, et meie määratud koosolekutel Jumalaga ühineme, aga see on pea asi, et meie meeles peame, et me süda alaline Jumala elukoht on.

7. Tehwanus oli üht elu, täis usku ja püha Waimu ühendud õiguse wiljaga, elanud. Ap. t. 6, 5. 8. Kõigejuuremal läbilatsumise tunnil näidati temale ühes pilgus Jesust, tema Gestokstjat. Tema palus sel ajal wastuwõtmist kui ta oma elu mõrtsukate käe all lõpetas. Ta suri kui see andeks palumise palwe oma waenlaste eest tema huultelt üles pöcle tõusis.

14. lektzion. — 31. detsembril.

Kordamine.

Kirjatoht: Ap. t. 1—8, 2.

Üleüldine ülewaade.

1. Ülestõusmisest kuni Kristuse taewaminemiseni. Beat. 1, 1—11.
2. Tõutuse täideminemise peale oodates. Beat. 1, 12—26.
3. Nelipühi sündmused. Beat. 2, 1—41.
4. Usu kindlus. Beat. 2, 42—47.
5. Peetruse ja Joannese tunnistus. Beat. 3—4, 31.
6. Waranduste ühisus. Beat. 4, 32—5, 11.
7. Imetähed ja teud sünnivad. Beat. 5, 12—17.
8. Peetrust ja Joannest kiusatakse taga. Beat 5, 18—42.
9. Roguduse korraldus. Beat. 6, 1—8.
10. Wangiwõtmine, Tehwanuse oma eest kostmine ja kiwidega surmamine. Beat. 6, 9—8, 2.

Beatükkide jagamine.

(Märkus. — Loe iga päew üks peatükk palwetades läbi.)

1. peatükk. Kristuse taewaminemine; Isa tõutuse peale ootamine.
2. peatükk. Püha Waimu väljawalamine; usu kindlus.
3. peatükk. Peetrus ja Joannes templis.
4. peatükk. Peetruse ja Joannese wangipöli; teine püha Waimu väljawalamine; waranduse ühendus.
5. peatükk. Ananias ja Sawira; imetähed ja teud; teine Peetruse ja Joannese ülekuulamine ja wangiwõtmine.
6. peatükk. Roguduse korraldus; Tehwanuse wangiwõtmine.
7. peatükk. Tehwanuse oma eestkostmine ja surmamine.

Siiklik tulu.

Meie peafime neid seitšmes peatükis sisalduvaid põhjusmõtteid oma igapäises elus ja tegemises püüdma ära elada. Need on: —

1. „Seefinane Jeesus peab jälle tulema“.
2. „Teie peate püha Waimu wäe saama, kes teie peale saab tulema“.
3. „Teie peate minu tunnistajad olema“ kodus „ja maailma otsani“.
4. Relipühi wägi tuleb usklikkude peale, kui nemad „kõik ühel meelel alati ühes koos palwes ja palumises“ on, neid tõutusi uurivad ja eneste patud üles tunnistavad.
5. Püha Waimu and on neile tõutatud, kes ümber on pööranud, meelt on parandanud ja ennast ristida on lastnud. Ap. t. 2, 38. 39.
6. „Aga mis mul on, seda annan mina sulle“.
7. „Et teie patud wõiksid saada ära kustutatud“. Ap. t. 3, 19.
8. Dnnistus ainult Kristuses. Ap. t. 4, 12.
9. „Sumala sõna peab enam wõetama kuulda kui inimeste sõna“. Ap. t. 5, 29.
10. „Isfand, ära arwa seda pattu neile mitte süüks!“ Ap. t. 7, 60.

